

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

URAD PREDSEDNIKA

Številka: Su 66/2013-13
Datum: 9. 12. 2013

Gospa mag. Alenka Bratušek
Predsednica Vlade Republike Slovenije

Spoštovani!

Seznanjeni smo bili z gradivom za sejo Vlade RS, št. 010-79/2013/3 z dne 26. 11. 2013, ki se nanaša na sprejem izhodišč za prenovo državne informatike.

Po podrobnejši proučitvi gradiva ugotavljamo, da gre za namen in cilje, ki jih sodstvo spremlja z razumevanjem, saj je večino naštetih ukrepov pričelo izvajati že pred več kot petimi leti, ko so bila v sodstvu predvsem zaradi pomanjkanja sredstev za informatiko sprejeta prenovljena Strateška izhodišča razvoja IT. V prenovljenih strateških izhodiščih so bili identificirani in določeni zavezujoči cilji in ukrepi za vitkejšo, učinkovitejšo in odzivnejšo informatiko v sodstvu, ki so v mnogih pogledih enakovredni ciljem, zapisanim v izhodiščih za prenovo državne informatike.

V tem času je sodstvo kljub stalnemu nižanju obsega sredstev, namenjenih za informatizacijo, večino ukrepov iz strategije že uspešno izvedlo in namesto očitkov v nekaterih krogih državne uprave o „kameni dobi“ na področju informatizacije prejema priznanja Sveta Evrope in Evropske komisije za dobre prakse na področju informatizacije in elektronskega poslovanja v sodnih postopkih.

Strateška izhodišča so tako na primer botrovala odločitvam o znižanju stroškov licenčne programske opreme s preходом na odprtokodno pisarniško zbirko OpenOffice, poenotenjem arhitekture informacijskih sistemov v sodstvu, poenotenjem standardov na področju strojne opreme, ter razvojem skupnih (horizontalnih) modulov, ki jih uporabljajo vsi informacijski sistemi sodstva. Samo s preходом na odprtokodno pisarniško zbirko slovensko sodstvo z več kot 4200 uporabniki državnemu proračunu letno prihrani 500.000 €, kar znaša od njegove uvedbe skupno več kot 4 MIO €.

Med skupnimi moduli velja posebej opozoriti na modul eVložišče (elektronsko vložništvo), ki

informatijskemu sistemu sodstva omogoča elektronsko poslovanje v sodnih postopkih. Modul namreč poleg enotne vstopne točke za elektronsko vlaganje že vrsto let zagotavlja tudi centralni način odprave sodnih pošilk, hkrati pa poleg centralnega tiskanja in kuvertiranja sodnih pisanj omogoča tudi elektronsko vročanje v varne elektronske predale.

Pri preučevanju gradiva pa ne morem mimo dejstva, da so v analizi stroškov zajeti tudi nekateri stroški informatizacije v sodstvu, kljub temu, da se dokument eksplicitno omejuje le na področje državne uprave in kljub dejstvu, da po naših izračunih proračun za informatizacijo sodstva obsega le približno 2% proračuna, ki ga za informatizacijo namenja državna uprava.

Upamo, da gre le za napako oz. metodološko nedoslednost, saj bi s posegi, predvidenimi v izhodiščih, bistveno vplivali na delovanje sodstva. Takšni posegi bi bili tudi v popolnem nasprotju s politiko krepitve položaja sodstva, proklamirano ob zadnjih spremembah področne zakonodaje, saj bi ohromili temelje uspešnega poslovanja.

Sodstvo namreč trenutno z velikimi koraki uresničuje cilje iz zaveze državljanom, pri čemer je ključni dejavnik uspeha ravno odzivna in učinkovita informacijska podpora sodnim postopkom. Informacijski sistem sodstva s svojim podatkovnim skladiščem in sistemom za poslovno obveščanje (BI - business intelligence) zagotavlja sprotne in kakovostne informacije o poslovanju sodstva, s katerimi je mogoča identifikacija ključnih problemov v sodstvu, opredelitev prioritet in potrebnih ukrepov ter tudi takojšnja odzivnost in preverjanje sprejetih ukrepov za izboljšanje poslovanja sodišč.

Organiziranost in način delovanja informatike v sodstvu sta usmerjena predvsem v informatizacijo sodnih postopkov in zagotavljanje s tem povezanih storitev, pri čemer je stalna naloga informatizacije, da z uvajanjem novih informacijskih rešitev ustvarja prihranke na vseh področjih poslovanja sodišč. Najpomembnejša lastnost trenutne organizacije je hitra odzivnost, akumulirano znanje oz. poznavanje sodstva, ter neposredna odgovornost informatike končnim uporabnikom, s čimer je zagotovljeno iskanje in zagotavljanje rešitev v skladu z zahtevami in pričakovanji končnih uporabnikov. Kakršne koli spremembe na tem področju bi (glede na pretekle slabe izkušnje) povzročile dodatna tveganja na račun rigidnosti, birokratizacije, ter povzročile počasno odzivanje na zahtevane spremembe, ki so zaradi nenehnega spreminjanja predpisov postale v sodstvu že nekakšna stalnica.

Menimo, da je obstoječi način sodelovanja med Vrhovnim sodiščem in državno upravo zadosten, saj zagotavlja ustrezne možnosti za odziven in učinkovit razvoj in testiranje novih informacijskih storitev, ki se v okviru javne uprave v obliki razvitih horizontalnih storitev in dobrih praks ponuja na voljo tudi državni upravi, kot v primeru sistema za varno elektronsko vročanje, znanja in izkušenj pri prehodu na odprtokodno programsko opremo in podobno.

Vrhovno sodišče se hkrati zaveda nujnosti uporabe skupnih horizontalnih storitev ne glede na to, kje so nastale, zato je zelo zainteresirano za uporabo vseh uporabnih horizontalnih storitev, ki bodo razvite v okviru državne uprave, saj je to tudi povsem v skladu s sprejeto strategijo IT. Trenutno tako informacijski sistemi sodstva poleg infrastrukturnih in splošnih storitev (HKOM, strežnik za elektronsko pošto, digitalna potrdila SIGOV-CA), uporabljajo tudi številne storitve, razvite v državnih organih (dostopi do več kot 12 izvornih evidenc oz. registrov, sistem ePlačila).

Hkrati se Vrhovno sodišče zaveda vse težje finančne situacije, zaradi katere je že sedaj pri

razvoju večjih informacijskih sistemov (zemljiška knjiga, stečajni/insolvenčni postopki, izvršba) odvisno od zunanjih izvajalcev in evropskih virov, brez katerih bi se razvoj novih bistveno upočasnil ali celo zaustavil.

Ob tej priložnosti tudi opozarjamo, da bi bilo izpolnjevanje zavez in drugih ciljev, ki sledijo iz strateških dokumentov sodstva (Otvoritev sodnega leta 2012 in 2013, Strategija e-sodstva 2020, Strategija IT,...) brez zagotovitve dostopa sodstvu do financiranja iz EU sredstev in to v vlogi upravičenca, resno in nepopravljivo ogroženo. Iz razpoložljivega dokumenta namreč izhaja, da sodstvo v okviru porabljenih EU sredstev v obdobju 2010 – 2012 sodeluje s kar 12,8%, kar dokazuje sposobnost sodstva da prepozna, opredeliti in tudi izvede projekte, ki se lahko financirajo z evropskimi sredstvi. Tudi oba s strani Sveta Evrope in Evropske komisije nagrajena projekta (Centralni oddelek za verodostojno listino in Predsednikove plošče in skladišče podatkov) sta bila izvedena s pomočjo evropskih sredstev. Vrhovno sodišče ne more prevzeti nikakršne odgovornosti za nadaljnje postopke informatizacije, ki bi temeljili na spremenjeni organizaciji ali spremembi načina njenega financiranja tako iz nacionalnega proračuna kot tudi iz evropskih sredstev.

Sodstvo temeljito izboljšuje svoje poslovanje in je na dobri poti, da bo doseglo cilje, zastavljene v navedenih dokumentih. Ne gre zgolj za interno oceno temelječo na poslovnih podatkih, saj je sprememba opazna tudi že v javnosti. Vsako nepremišljeno poseganje v poslovanje sodišč, zlasti na področje informatike, lahko privede do zastoja, ki bi pomenil nazadovanje za več let. Še tem bolj velja potreba po premišljenem ravnanju pri posegih, ki so sploh nepotrebni.

Sodstvo je javno sprejelo zaveze glede svojega poslovanja. Poseg v izhodiščne pogoje za tako zavezo, bi seveda postavil pod vprašaj osnovno načelo *pacta sunt servanda*.

Lepo pozdravljeni,

Predsednik Vrhovnega sodišča
Branko Masleša

V vednost:

- Minister za pravosodje dr. Senko Pličanič

